

ВІДГУК

**Офіційного опонента, кандидата педагогічних наук, доцента
І.П.Парфентьєвої на дисертацію Лі Ян «Формування музично-сценічних
умінь майбутніх учителів музики і хореографії в процесі фахової
підготовки»**

**представлену на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук
за спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика музичного навчання**

Актуальність дисертаційного дослідження Лі Ян «Формування музично-сценічних умінь майбутніх учителів музики і хореографії в процесі фахової підготовки» обумовлено сучасними вимогами до підготовки майбутніх фахівців. Сучасні гуманістичні тенденції детермінують наявність певного комплексу професійно-особистісних якостей у суб'єктів мистецької освіти, зокрема умінь переконливого тлумачення художньо-образного змісту творів музичного та сценічного мистецтва.

З цієї позиції дисертантка наголошує на актуалізації значення формування музично-сценічних умінь майбутніх учителів музики і хореографії в процесі фахового навчання. Так як уміння є здатністю належним чином виконувати певні дії, то вони передбачають необхідність використання раніше накопиченого особистісного досвіду і певних знань, що є основою умінь.

Аналіз науково-методичної літератури та практики дозволив дисертантці з'ясувати, що однією з актуальних проблем сьогодення в підготовці студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів до продуктивної роботи з учнями є формування їх музично-сценічних умінь. Попри значну кількість науково-методичних робіт з фахового навчання майбутніх учителів музики та хореографії, поза увагою науковців лишилась проблема стабільності формування музично-сценічних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва та хореографії. Лі Ян виокремила ці стадії, а саме: ознайомлення та усвідомлення смислу умінь; початкове ознайомлення з музично-сценічними вміннями; самостійне й дедалі точніше й якісне виконання практично-виконавських завдань, що дозволяє студентам самостійно застосовувати набуті знання й певною мірою сприяє модернізації навчального процесу на факультетах мистецтв.

В актуальності обраної проблеми формування музично-сценічних умінь майбутніх учителів музики і хореографії в процесі фахового навчання Лі Ян підкреслює необхідність розв'язання певних протиріч, які існують у теорії та практиці, та характеризує їх. У дисертації проведений методологічний аналіз різноманітних визначень поняття «музично-сценічні вміння», визначені основні підходи до означеного феномена, структура, наведено авторське розуміння сутності формування музично-сценічних умінь майбутніх учителів музики і хореографії. У дисертації розкриваються питання педагогічного спрямування процесу підготовки майбутніх учителів музики і хореографії, розглянуто дидактичні та виховні властивості різних форм і методів навчання.

Зміни в системі освіти (в тому числі й музичної та хореографічної) за останні роки розширилися до значних масштабів, тому її реформування вимагає від педагогів уміння перебудовуватися в мінливих умовах, вміння застосовувати знання, отримані під час навчання у вищому навчальному закладі в своїй роботі з новим поколінням сучасної епохи.

У результаті проведеного дослідження дисертанткою визначено, що музично-сценічні вміння майбутнього вчителя музичного мистецтва і хореографії є складним комплексом інтелектуальних, емоційних, вольових, регулятивних, художньо-творчих якостей, що обумовлюють здатність студентів факультетів мистецтв до артистичного втілення художнього образу в процесі музично-сценічної діяльності на основі засвоєння спеціальних знань, навичок та практичного фахового досвіду.

На підставі ґрунтовного вивчення дисертаційної роботи Лі Ян «Формування музично-сценічних умінь майбутніх учителів музики і хореографії в процесі фахової підготовки», автореферату, науково-методичних публікацій, доцільно зазначити, що характерними ознаками цієї роботи є актуальність, своєчасність, завершеність та самостійність. Дисертація має всі необхідні складові, послідовно відображає вихідні положення та висновки, ідеї та погляди дослідника щодо умов педагогічного забезпечення вказаного

процесу. Це дозволяє нам позитивно оцінити її наукову цінність та практичне значення.

Основними підходами до формування музично-сценічних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва та хореографії дисертанткою окреслено: системний, герменевтичний, особистісно-орієнтований, ціннісний, поліхудожній, акмеологічний, творчо-виконавський.

В структурі формування музично-сценічних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва та хореографії Лі Ян охоплює чотири блоки компонентів: *мотиваційно-пізнавальний, когнітивно-орієнтаційний, емоційно-корекційний, комунікативно-артистичний*, кожен з яких характеризується певним змістом і виконує конкретні функції.

Також визначено основні функції формування музично-сценічних умінь студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів: системно-цілісну, пізнавальну; операційну, сугестивну, гедоністичну, прогностичну, креативну.

У другому розділі обґрунтовано систему принципів фахової підготовки студентів, визначено критерії та показники означеного феномена, наведено модель і педагогічні умови формування музично-сценічних умінь студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів.

Вдало обґрунтована система принципів фахової підготовки майбутніх учителів музики і хореографії, яка охоплює такі принципи: принцип спрямованості навчання на практичне музично-сценічне виконавство; принцип рефлексивності; принцип самореалізації студентів факультетів мистецтв у музично-сценічній діяльності.

Дисертанткою розроблено педагогічні умови формування музично-сценічних умінь майбутніх учителів музики та хореографії, а саме: активізація навчальної діяльності студентів за рахунок широкого використання інтерактивних технологій; створення ситуацій опосередкованого керівництва творчо-інтерпретаційною діяльністю учнів; актуалізація надання переваги

активно-дієвим методам фахового навчання студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів.

У третьому розділі проведено діагностику означеного феномена, визначено його рівні, експериментально перевірено ефективність авторської поетапної методики формування музично-сценічних умінь студентів у процесі фахового навчання.

У результаті проведеного дослідження визначено, що музично-сценічні уміння майбутнього вчителя музичного мистецтва і хореографії є складним комплексом інтелектуальних, емоційних, вольових, регулятивних, художньо-творчих якостей, що обумовлюють здатність студентів факультетів мистецтв до артистичного втілення художнього образу в процесі музично-сценічної діяльності на основі засвоєння спеціальних знань, навичок та практичного фахового досвіду.

Позитивно характеризує науково-педагогічний пошук дисертантки глибокий теоретичний зміст дослідження. На основі вивчення сучасної наукової літератури в галузі філософії, культурології, психології, педагогіки та мистецтвознавства авторка розкриває сутність та складові проблеми формування музично-сценічних умінь майбутніх учителів музики і хореографії в процесі фахової підготовки, що знайшло відображення в обґрунтуванні авторської методики формування означеного феномена та її експериментальній перевірці. У зв'язку з цим треба віддати належне дисертантці, що нею наголошено на особливій ролі музично-сценічних умінь майбутнього вчителя музики та хореографії, змістовно розкритий цілісний комплекс використання цього феномену у фаховій підготовці майбутнього педагога.

Автором вдало систематизовано, логічно вибудовано теоретичний матеріал та відповідно до обраних загальнонаукових методологічних підходів визначено значущість формування музично-сценічних умінь майбутніх учителів музики і хореографії в процесі фахової підготовки.

У дисертації Лі Ян «Формування музично-сценічних умінь майбутніх учителів музики і хореографії в процесі фахової підготовки» запропонована

методика формування музично-сценічних умінь майбутніх учителів музики і хореографії у процес фахового навчання, яка здійснювалось у відповідності до визначених етапів: спонукально-цільового, змістовно-оцінювального, сугестивно-регулювального, творчо-моделюючого У результаті проведеного дослідження уточнено сутність феномену «музично-сценічні вміння» як системної єдності психофізіологічних і психологічних властивостей особистості з її педагогічним потенціалом та здатністю його реалізації у діяльності за фахом.

У результаті проведення формувального експерименту дисертанткою зафіксовано значне зростання кількісних та якісних показників рівнів сформованості означеного феномена, що дозволило виявити позитивну динаміку формування музично-сценічних умінь студентів експериментальної групи, про що свідчать наведені статистичні дані. Отримані результати впевнено доводять ефективність авторської експериментальної методики й доцільність її впровадження у процес фахового навчання майбутніх учителів музики і хореографії.

Вірогідність і аргументованість результатів дослідження забезпечується методологічним і теоретичним обґрунтуванням його вихідних позицій; музикознавчим та психолого-педагогічним аспектами; використанням комплексу взаємопов'язаних методів, адекватних об'єкту, предмету, меті та завданням дослідження; пролонгованою дослідно-експериментальною роботою; результатами кількісної та якісної експериментальної перевірки розроблених методичних рекомендацій; позитивними наслідками впровадження у навчально-виховний процес інститутів мистецтв й музично-педагогічних факультетів педагогічних університетів розробленого навчально-методичного комплексу.

Висновки до розділів та загальні висновки дисертаційного дослідження є ґрунтовними, вони свідчать про виконання поставлених завдань дослідження. Основні теоретичні положення та результати дослідження висвітлені в 7

одноосібних публікаціях, 5 з яких надруковано в провідних фахових виданнях України з педагогіки, 1 – у міжнародному науковому виданні.

Зазначене вище дозволяє констатувати, що дисертанткою виконано значний обсяг науково-дослідної та експериментальної роботи, у результаті чого отримано дані, які є безперечно важливими для сучасної педагогічної теорії та практики.

Незважаючи на загальну позитивну оцінку дисертації хочемо зробити деякі зауваження та побажання, а саме:

У дисертації Лі Ян чітко визначенні певні протиріччя, які необхідно розв'язати в теорії та практиці мистецької освіти. У зв'язку з цим виникає питання, як дані протиріччя були розв'язані у процесі виконання дисертаційного дослідження?

Основними підходами до формування музично-сценічних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва та хореографії автором визначено: системний, герменевтичний, особистісно-орієнтований, ціннісний, поліхудожній, акмеологічний, творчо-виконавський. На наш погляд, бажано було б ширше розкрити значення ціннісного підходу до формування означеного феномена.

У роботі значне місце відведено педагогічним умовам формування музично-сценічних умінь майбутніх учителів музики та хореографії. Виникає питання, як педагогічна умова актуалізації надання переваги активно-дієвим методам фахового навчання студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів сприяла оптимізації цього процесу.

У другому розділі дисертації автором представлені основні принципи формування музично-сценічних умінь учителів музики та хореографії. У зв'язку з цим, бажано розкрити, як саме принцип рефлексивності забезпечував цілісність фахової підготовки майбутніх фахівців.

Зазначені зауваження мають рекомендаційний характер і тому не впливають на загальну позитивну оцінку виконаної роботи.

Підсумовуючи, можемо зробити загальний **висновок**: дисертація Лі Ян «Формування музично-сценічних умінь майбутніх учителів музики і хореографії в процесі фахової підготовки» є актуальним науково-педагогічним дослідженням. Результати дисертації дають підстави стверджувати, що у ній запропоновано нове вирішення наукової проблеми, яке вносить певний вклад у теорію та методика фахової підготовки майбутніх учителів музики і хореографії, означене дисертаційне дослідження відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. №567 до кандидатських дисертацій за спеціальністю 13.00.02 – «Теорія та методика музичного навчання», а її автор Лі Ян заслуговує на присвоєння наукового ступеня кандидата педагогічних наук.

Офіційний опонент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музичного мистецтва Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського

І.П. Парфентьева

